LIPANAN
Journal Arménien
NEUTRE

ADMINISTRATION
Place des Canons, 9, Rue d'Italie
BEYROUTH «Liban»
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
J. ADJEMIAN

ԼԻԲԱՆԱՆ

Ազգային - Քաղաքական - Գրական
ԱՆԿԱԽ ՀԱՅԱԹԵՐԹ

Է. ՏԱՐԻ Թիւ—607 ՇԱԲԱԹ 4 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1931 ԱՍՏԸ 3 Ս. Դ.

ليبان
جريدة ارمنية
حرة

ԲԱԺՆԵԳԻՆ

ՍՈՒՐԻԱ—	Տրկ.	Վեցամս.	Եռամս.
	50	175	125
ԱՐՏԱՍԱՀՄ		4	2 Տոլար

Խմբգ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՈՐՈՄԻՆ ՊՏՈՒՂԸ

ԺԷ. — ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Ա՛յսքան որամ՝ մեր գրչովն ու լեզուովը, Թրքական ու արաբական ա՛մենքն պարարտ հողի վրայ՝ անշո՛ւշտ անարդիւնք չպիտի մնար։ Ծլեցան անոնք, գլուխ ցցեցին, ուրճացան և այսօր՝ օրը թիզ մը կանին... Ուշ չէ որ գլուխ կապեն ու մենք ճաշակենք անոնց լեղի պտուղը։

Երէկի պատմութիւնն է այս, որ կը կրկնուի, կը վերակրկնուի, կը վերվերակրկնուի՝ առանց երբեք մեզ փորձառութիւն, զգաստութիւն, խրատ ճանաչարութիւն ըլլալու։

Թազունք անցեալը, դարաւոր անցեալը, մեր պապերուն անցեալը՝ և վերյիշենք Մե՛Ր անցեալը, Մե՛Ր երէկը՝ Թէ ի՛նչ էինք և ի՛նչ եղանք։

Դեռ երէկի «միլլէթի սաՏՐգա» հայը, «միլլէթի մէմսուհէ» հայութիւնը, այսօր որպէս «միլլէթի խայինէ», «միլլէթի մէէրուհէ» տասնեակ հազարներով, միլիոններով կատորուելէ ու ջարդուելէ յետոյ, արտաքսուած է իր բնաշխարհէն ու տեղէն, և աստանդական ինկած արաբական անապատներէն մինչև հեռաւոր բարիներու երկիրները։

Ի՞նչու սակայն. իր ո՞ր մեղքին համար։ Պրպտեցէ՛ք պատմութիւնը, դարձուցէ՛ք անոր արիւնոտ էջերը, և պիտի գտնեք լեզուի ու գրչի առաս որամ միայն. որո՛մ, որո՛մ, որո՛մ... ամէն կողմ, ամէն ձեռքերէ, ամէն տեսակի՝ նեռուած անզգոյշ ու անտարբեր՝ որոնք ջերմ հողի տակ ծլած, մեծցած, բազմացած են, և մի օր՝ իրենց թոյնովը խեղդած ազգ մը համօրէն։

Նոյնն է ներկայն, չարագուշակ ներկայն՝ ահաւոր ապագայի առաջ։ Մի՛ մոռնաք, մի՛ անտեսէք «Ահրար»ներու, «Ահվալ»ներու, «Նիսա»ներու, «Էլիճ-Պոյ»ներու, «Ֆէքա-էլ-Արաբ»ներու, «Էլ-Շաապ»ներու և այլն։ այլն։ մինակամ, միռձայն խօսքը, որ է.

— «Սիւրիոյ մէջ հայեր տեղաւորելու ծրագիրը ապարդիւն փորձ է։ Հայերը որքան ատեն ալ մնան Սիւրիա եւ ապրին մեզի հետ, խորթ են միշտ եւ չպիտի արժանանան մեր համակրանքին։ Օր պիտի գայ որ անոնք փորձանք մը պիտի ըլլան մեր գլխուն, եւ պիտի վերստրուին այս երկրէն։ Եթէ այդ օրը մենք չտեսնենք՝ մեր զաւակները անպայման պիտի տեսնեն»։

Եւ այս՝ քանի մը լրագրողներու գրչին խաղը չէ. մեր շուրջ խօսացած, քարացած հասարակական համոզում է, որ սկսած է փոթորկել։

Եթէ Թրքական սահմանադրութեան այդ առատ օրամացանութեան օրերուն խոհեմութենէ, զգուշաւորութենէ ճառէինք և ապագայ տարագրութեանց ու ջարդերու մասին խօսէինք, անպայման այդ օրերու «դիւանագէտներ»ը մեզ Փրկիչ պիտի դրկէին. իսկ այսօր, վստահ ենք Թէ, Ասֆաւրիէյի համբան ցոյց պիտի տան։ Այսուամենայնիւ չենք դադրիր ըսելէ Թէ «երկրագունդս կը դառնայ»։

Սիւրիոյ մէջ «ԻՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»ի ետեւէ եղող մարդիկ, իրե՛նք պէտք էր որ մտահոգուէին այս բոլորովը, և եթէ կ'ուզէին հայութիւնը հոս պահել, տուն տեղ ընել, տնհմային դաստիարակութիւն տալ, ցեղային դիմագիծ չինել, ազգութիւն կազմել, օճախ կանգնել՝ այժմէն խորհէին միջոցներու մասին։

Չի բաւեր ապաւինիլ «L'orien»ներու և «La Syrie»ներու պաշտպանութեան։ Եթէ վաղը մի օր չի կարողանանք ՊԱՏՈՒԱՐ ԿԱՆԳՆԻԼ Թրքական սահմաններու վրայ, կամ լաւագոյնս ՉՀԱՒԱՍԱՐԱԿՇՌԵԼ ժողովրդական քուէարկութեան պահուն՝ արդէն մեր յետոյքին առաջին կիսը տուողները անո՛նք պիտի ըլլան։

Մենք աղտոտեցինք այս բոյնը, մենք որամ ցանեցինք ամէն կողմ, մենք կորսնցուցինք մեր արժէքը, մենք ա՛լ չենք կրնար ձագ հանել այս երկրին մէջ։ Պէտք է ստիպողաբար վճռենք մեր ընելիքը և փարինք փրկութեան լաստին՝ քանի ուշ չէ։

Եթէ հայ կղերը կուզէ տակաւին ժամանակ մըն ալ այս հայութիւնը քարշ տալ օտար հողերու վրայ, պէտք է որ իր գործակցութիւնը դաշնակցութեան հետ՝ եթէ ոչ կորէ, գոնէ նուազագոյն չափին վերածէ։ Որովհետև դաշնակցութիւնն է որ իր կասկածելի ու անբաղձալի շարժումներովը մշտապէս անշնչելի մթնոլորտ կ'ստեղծէ հայութեան շուրջ ու կը վտանգէ անոր գոյութիւնը։ Անհրաժեշտաբար պէտք է ցրուէ օտարին մէջ քարացած այն կարծիքը, Թէ հայոց գործերը կը գտնուին դաշնակներուն ձեռքը եւ Թէ հայոց կաթողիկոսն ու երեւելիները կը գործակցին դաշնակներուն։ Այլապէս, ուշ կամ կանուխ, մեր առաջ պիտի հրեն դաշնակներուն քիմական, Թրքական, սիւրիական բոլոր գրաւոր կամ անգիր մուրհակները՝ և հաշիւ պիտի պահանջեն մեզմէ։

Ժողովո՛ւրդն ալ պէտք է գիտակցի այս բանին. իր ճակատագիրը պէտք է բաժնէ դաշնակ արկածախնդրութիւններուն, դաշնակ անզգոյշ շարժումներուն, դաշնակ գրչի ու լեզուի որամացանութիւններուն՝ գիտնալով Թէ անոնց մեղքը մշտապէս քաւած է հայ ժողովուրդը, և պէտք է քաւէ Թափառական հայութիւնը։ Այո՛, «Զենք կրնար լռել եւ մեր լռութեամբը մեղսակից ըլլալ». ինչ որ պէտք է գիտնայ դաշնակցութիւնը։

Եւ սակայն, նոյնիսկ այդքանը, շունչ ու հոգի չեն տար այս հալածական հայութեան։ Օրհասը երկարել՝ մահէն խուսափիլ չէ։ «Հայը միայն թուրքի կողքին կրնար հայ ապրիլ» պէտք չէ մոռցուի այս անյեղլի ճշմարտութիւնը։ Ազգային կազմակերպութիւն բսուածը պարզ ինքնախաբէութիւն է և հինցած ու անզօր մէթոտ։ Ցեղը արդէն իսկ փոխած է իր ազգային դիմագիծը. ուշ է որ փարինք փրկութեան լաստին։

Զկա՛յ ելք, այլ միջոց, եթէ ոչ դէպի՛ Հայաստան ԻՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ։ Կը նեղուի՞ն, կը հակառակին, համբաւանքը կը գոցեն... Մեղքը իրե՛նց վզին։ Ֆ.

ՕՐՈՒԱՆ ՆՕԹԵՐ

I.— ՆՈՐ ԵՂԲԱՅՐԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Պուէնոս-Այրէսի մէջ գործուած դաշնակ Նոր եղբայրասպանութիւն հեռագրալուրը, որ տուած էինք մեր նախանցեալ Թիւով, այժմ մասնաւոր նամակով մը կը բացատրուի հետեւեալ կերպով.

— «Հոգիւ 23 տարեկան Հաճնցի Մանուկ Գասպարեան (Գէսպէրճիկեան) 21 Սեպ ին սպանուեցաւ երեք դաշնակ ոճրագործներու կողմէ։

«Իբրև Ի. Հայաստանի բարեկամ ճանչցուած այս եռանդուն երիտասարդը, երբ գողթնցին կեղրոնական ժողովէն կը վերադառնար, Ալոինա փողոցին մէջ երեք դաշնակ սրիկաներ խոյանալով անոր վրայ, ատրճանակի հարուածով մը զգեռնեցին զայն։ Զոհը 7-8 ժամ ապրելէ յետոյ մեռաւ»։

Ահա նոր եղբայրասպան ոճիր մըն ալ, որ կուգայ աւելնալու Ադամեանի, Պաղտասարեանի, Տխրունիի և Ն.ի վրայ։ Թող ուրեմն մեր համերաշխասէր հնչակեաններն ու ռամկավարները պինդ սեղմեն այդ արիւնոտ ձեռքերը և հայ կղերը պահպանիչ կարդայ անոնց վրայ։

II.— ԲԱՆԱԳՈՂՈՒԹԻՒՆ

Մեր հարեւան դաշնակ Թերթը, որ արտասահմանի Թերթերը նոյնութեամբ ընդօրինակելով Թերթ լեցուցնելու աչքաբացութիւնը ունի —առանց աղբիւրները յիշելու— այս անգամ սկսած է մեր քթին տակ մեր Թերթէն ալ ընդօրինակութիւններ ընելու, առանց տեղը յիշելու։

Իր Նախորդ Նոյ. 3 թիւի, Բ. էջի, 7-րդ. սիւնակին տակ դրուած «ԱՌԻՒԾ ՄԸ Կ'ՍՊԱՆՆԷ ԶՄԵԼԻՈՎ» հետաքրքրական գրութիւնը բառ առ բառ ընդօրինակուած է մեր Հոկտ. 7ի թիւէն։

Լրագրութեան մէջ այս բանին անունը բանագողութիւն է։

III.— ՊԱՏ. ՏԷՎԻՐԵԱՆ ԳՈՐԾԸ

Հաճնցիներուն այս «Հայրիկ»ը անծանօթ մը չէ մեր ընթերցողներուն։ Այսօր անոր անունովը կը կոչուի «Հաճնցիներուն բոյնը», ուր վաղը խատուտիկ ձագեր դուրս պիտի ելլեն և հոգինոսրբ աղաւնակերպ պիտի իջնէ «հայրիկ»ին վրայ։

Չի պիտի ուզէինք սուրբերով շատ իյնալ, գիտնալով անոնց ոխակալութիւնը. բայց այս անգամ ուրիշ սուրբ մը մեզ օգնական գտնելով կը փորձենք անգամ մըն ալ մատնեալ սա մեր սրբանուն պատուելիին։

Այն պատուական մարդը, որ իր պատուական հողը ծախած է Հաճընցի աղքատներու անուան, բարեխիղճաբար 1000 մէՔր հող ձրի նուիրած է այդ դժբաղդ ազքատներուն, որպէսզի անոր վրայ կանգնեն իրենց ազգային եկեղեցին և աղատորէն պաշտեն իրենց Լուսաւորիչը։ Այս նուիրատուութիւնը պաշտօնապէս ու գրաւորապէս եղած է այդ օրուան չինութեան յանձնախումբին։ Բայց նուիրատուութիւնը միշտ պահուած է գանձանի, մինչև որ պատուելին Լուսաւորչի հողին վրայ դրած է Լուտերի տան հիմերը։

Նուիրատուութեան վերաբերեալ պաշտօնաթուղթերը մեզ մօտ ունենալով կը հրաւիրենք պատուելի «հայրիկ»ը որ տայ իր բացատրութիւնները, նախքան մեր խօսքը ըսելը։

Անշուշտ պատուելի «Հայրիկ»ը լսած ըլլալու է Թէ ժամուն մոմը ուտող կատուին աչքը կոյր կըլլայ. իսկ Լուսաւորչի տան սեմէն ներս կոխողին օրը կը կոտրի։

IV.— ՎԱՍՆ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

Ս. Նշան Ազգ. Վարժ.ի հոգաբարձութիւնը շնորհաւորութեան արժանի է այս տարի ալ իր ուսուցչուհիներէն մէկուն խաղալիք դառնալուն համար։

Պէյրութահայութիւնը գիտէ, Թէ անցեալ տարի ամբողջ ուսուցչական կազմը մէկ կողմ ըղդուեցաւ, երբոր հետեւեալ Պոլսեցի ուսուցչուհիի մը, որ պատիւն ունեցած էր վարժարանի տնօրէնէն առաջ դրծի կոչուելու, համոզած էր ճոգաբարձութիւնը, Թէ Պոլսէն ձեզի նման՝ նուիրեալ եւ ուսուցչուհի պիտի բերեմ։ Այն քայլին արդիւնքը եղաւ «Պախալ Զնխալ»ի անարժէք յայտարարութիւն մը մէկ կողմէն և նոր պաշտօնեայ գտնելու յուսահատութիւնը միւս կողմէն։

Այս տարի՝ նոյն օրիորդի դիմումին ընդառաջելով՝ հոգաբարձութիւնը դպրոցին ՁԷՁՈՒ և ՆՈՒՐՈՒԱԾ ՈՒՍՈՒՑԻՉԸ դուրս Թողելով, Ֆրանսայէն կարող ուսուցչուհիի մը հրաւէր տուաւ։

Հոգաբարձութիւնը երկրորդ անգամ «պօշ»ը ինկաւ։ Ամբողջ ամիս մը դպրոցը առանց ֆրանսերէն դասի մնալէ վերջ (քանի որ հոգաբարձութիւնը ժամանակին չուշացաւ յայտարարել, Թէ ֆրանսերէնի մասնագէտ ուսուցչուհիի մը հրաւէր տրուած է և մասնագէտ ուսուցչուհին Հոկտ 25-ին հոն պիտի ըլլար) կ'ընդունի մերժման նամակ մը։

Այս մերժումը որքան ալ ուրախութիւն պարագայ ըլլայ պիտնէի տեսակէտէ, բայց կատարուածը դատապարտելի սխալ մ'է։ Դպրոցը «պապանուն մալը» չէ, որ ուզած ձեւով կը վարուին։

Ժողովրդական առածը կ'ըսէ. «Առաջինը՝ լաւ, երկրորդը՝ բաւ, երրորդը՝ ցաւ»։

Հոգաբարձութիւնը «պօշ» ինկած էր նաև «Պազգալ-Զազգալ»ի հեղինակին պաշտօն տալու առթիւ, երբ վերջինը հրաւէրը գրպանը այս ու այն կողմ պտտելէ յետոյ քթերնուն խնդալով մեկնեցաւ դրացի քաղաք մը։

Բայց յանցաւորը ժողովուրդն է։ «Այս տեսակ գլխուն, այս տեսակ սափրում»։ Ջ.

V.— ԱՆԻՄՈՂ ՔԱՀԱՂԱՆ

Պէյրութի Ամանոս քէմբի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ քահանայ Տ. Յուսիկ Այանեանի մասին շատ բաներ պատմած էին մեզի։ Ա՛չուշտ մենք ամենէն քիչ քահանաներով զբաղելու մեր սկզբունքին հետեւելով, չենք ուզած այդ մասին ոչ գրել և ոչ ալ գրուածները հիւրասիրել։

Այս անգամ մեզ կը գիտցնեն Թէ յիշեալ քահանան, որ ժողովուրդը պաւակած էր ժամանակէ մը ի վեր և խառնարանի վերածած ամէն բան, մերժելով քանի մը սրտցաւ աղգայիններու համերաշխութեան հրաւէրն ու առ այդ պահանջուած ջանքերը, հրապարակաւ. —«Գահիր օղուն պու էհալի» կը պոռայ։

Դարը փոխուած է. օրհնող քահանաներու տեղ անիծող քահանաներ բուսած են. Աստուած ողորմի ձեռնադրողներու հոգուն։

Ինչպէս ըսինք, քահանաները մեզ ամենէն քիչը կը հետաքրքրեն. չենք ուզեր մեր սկզբունքէն շեղիլ և անոնցմով զբաղիլ։ Կը խնդրենք միայն իրենց հոգեւոր պետերէն, որ միքիչ քաշեն անոնց սանձերը, որ չմտնեն ամէն տար։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՄՔԸ

ԲԻԷՌ ԼԱՎԱԼ

Դիտեցէ՛ք զինքը. կը յառաջանայ դիւրաթէք, անփոյթ և հաստատքալուածքով մը. իրանը ուղիղ բայց առանց բրտութեան, գլուխը անշարժ՝ բայց աչքը կենդանի, աչք մը որ կարծես կը հաւաքէ արագութեամբ բոլոր մանրամասնութիւնները և զանոնք կ'ամփոփէ իր բարեկիրթ և յարեան ճակատին տակ։ Դէմքը հերմէտական է բայց ծպիտ մը, յանկարծ զայն պիտի լուսաւորէ, երկու ամպերու մէջէն արեգակի ճառագայթի մը պէս։ Զեռք մը կը թարուէ առանց խնդարհելու և կ'ամփոփի։ Իր ճամբան կը շարունակէ, թէթէք չիփ չիտակ գծով մը, բազուկներու խիստ կարճ շարժումով մը։ Մարդ այն տպաւորութիւնը կ'ունենայ որ այս մարդը, նոյնիսկ կեանքի ամենէն սովորական գործին մէջ իր ձեռքերուն և արտայայտութիւններուն տէրն է։ Տիրութեան՝ որ զինքը կը զատորոշէ շրջապատիւ միջավայրէն ուր կիրքը կը վերածուի ձախաւեր լեզուագարութիւններու, անմիտ խօսքերու, չափազանցուած շարժումներու։

Ինչ որ առաջին վայրկեանէն աչքի կը զարնէ, խորհրդարանական բազմութեան մէջ, իր ինքնատպութիւնն է։ Սիրկա ինք գիտէ անշուշտ և սակայն ոչինչ կ'ընէ անոր մէջ ձուլելու համար։ Զպիտի հնարէր գաւառացիի սա ճերմակ փողկապը, որ Դանուբի տղու իր թուխ դէմքը կը ցայտեցնէ, եթէ ամենափոքր փորձութիւնը ունենար շարքերու մէջ մտնելու համար։ Հպարտութի՞ւն, հաւանականաբար ո՛չ, այլ ապահովաբար առանձնութեան սէր։ Բիէռ Լավալ իր առաջին ուսումը առանձին ստացաւ իր ծնողաց մօտ, խստամբեր Օվէրնեցի բարեկեցիկ շինականներ։ Ցեռոյ, շուտով հասնելու անհրաժեշտութիւնը, բախաբը չը կորսնցնելու կամքը զինքը կդպիացուց աշխատութեան մէջ որ զինքը պիտի առաջնորդէր պաքալորէայի ինչպէս նաև գիտութեանց և իրաւագիտութեան պատկառորի հանգամանքով խեղճ վարձատրութիւններու։ Այս չարաչար և բացարձակ դատարակութիւնը Թերևս զինքը բաժնեց իր ներունդէն, բայց զինքը բարձրացուց։ Ատկէ պանեց միմիայն ինքը ըլլալու ճաշակը, ո՛չ իսկ իր նախորդներուն հոգեկան զաւակը, տարբախտ չնկատուելու համար։ Ապա՛ է, ընդունիք կամ ո՛չ։ Հրաշ[illegible] այն է որ մտածեց քաղաքական կազմակերպութեան մէջ մտնել, բայց անկէ դուրս ելնելու համար եղաւ, ինչ որ կը հաստատէ մեր ապացուցումը։

Առանձնութիւնը [illegible] ծնանի. տակարները ինքնին կը գտնուին։ Ան կը պարտադրէ խորհիլ, մինչ անհանդարտները շատ ժամանակ կը վատնեն անօգուտ ձեռնարկներու և կը ցրուին հասարակաց կեանքին մէջ։ Ահա Թէ ինչու Լավալ մը պետութեան գլուխը կը գտնուի այն պահուն երբ Ֆրանսա պարզապէս կը դառնայ դէպի հասուն իրատեսութիւնները։ Բայց ո՛վ որ այս դպրոցին մէջ մեծցած է, այլեւս մատնանշուած է։ Որ տեղէն որ անցնի Թերևս հետք մը պիտի Թողու, անկէ պիտի առնէ իր դրաւիչ իմացականութեան հաճելի եղածը, իսկ պիտի տայ այն տեսակ մը թմրութենէն որ մարդոց մեծագոյն մասին կը Թափանցէ, այդ պատճառաւ ալ խումբի մը անհրաժեշտ տարրերը չպիտի գտնէ խումբի մը պետը ըլլալու համար իսկ մարդ պէտք է իրմէ բան մը Թողու։ Ընդհակառակը, իր հակառակորդներու հետ պիտի ծանօթանայ պայծառ և անկողմնակալ գիտակցութեամբ մը։ Եւ անգնդմէ շատ պիտի սունենայ, որովհետև բաւական է միսմինակ սկիզբնական հիքով և գծուած

ԹՐՔՕ-ՌՈՒՍ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹԻՒՆԸ

Մ. ԼԻԹՎԻՆՕՖԻ ԵՒ ՐԻՒՇՏԻ ՊԷՅԻ ՃԱՌԵՐԸ

ՐԻՒՇՏԻ ՊԷՅ

Ցարգելի և սիրելի բարեկամս Պ. Գոմիսէ՛ր։ Մեզի համար արտակարգօրէն ուրախութիւն դէպք մըն է՝ մեր կառավարական կեդրոնին մէջ ողջունելու հնարաւորութիւնն ունենալ մեր մեծ դրացին ու բարեկամն եղող Ռուս Սովիալիստական Խորհուրդներու Միութեան ընտիր ներկայացուցիչը և արտաքին գոմիսէրը։ Բարի գալուստ մաղթելով ձեր ազնուութեան՝ Թուրք Հանրապետական կառավարութեան և իմ անունով՝ միեւնոյն ժամանակ յայտնած կ՚ըլլամ նաև Ռուս Խորհուրդներու Միութեան ազգին հանդէպ Թուրք ազգին զգացած խորին բարեկամութիւնը և զօրաւոր համակրութիւնը։

Այս այցելութիւնը մեր ազգին ալ առելն մեծ նշանակութիւն և արժէք մը ունի, նկատելով որ անիկա տեղի կ՚ունենայ ձեր ազնըւութեան նման պետական անձնաւորութեան մը կողմէ, որուն Թուրքիոյ մասին ունեցած բարեկամական անկեղծ զգացումները բազմաթիւ առիթներով դիտած եմ։ Տարիներէ ի վեր մեր երկիրներուն միջեւ գոյութիւն ունեցող բարեբաստիկ և բարեկամական յարաբերութիւնները, զանազան դաշնագիրներու և համաձայնագրերու կնքումով եւ ուրիշ կարգ մը գործոններու ազդեցութեամբ այնպիսի անկեղծ և վստահելի հանգամանք մը ստացած են որ՝ ամէն ժամանակ համաձայնութիւն գոյացած է մեր կառավարութեանց միջեւ խնդրոյ առարկայ եղող ամէն տեսակ հարցերու հաշտարար և արդար կերպով լուծման համար։ Այս իրողութիւնը բացայայտօրէն կապացուցանէ այս երկու տէրութիւնները իրարու կապող բարեկամութեան հիմերուն ուժը և ամրութիւնը։

Մեր կառավարութիւնները քաղաքական մարդի վրայ տեւական և վստահութեան վրայ յենող գործակցութենէ մը զատ՝ մեծ շահ ունին նաև իրենց տնտեսական յարաբերութիւնները ընդարձակելու և զօրացնելու մէջ։ Տարակոյս չկայ որ այն առեւտրական դաշնագիրը զոր շատ մօտերս կնքեցինք, նոր մղում մը պիտի տայ տնտեսական յարաբերութեանց և այս կերպով դիւրացուցած պիտի ըլլայ մեր ազգերուն միջեւ գոյութիւն ունեցող բարեկամական կապերուն ամրացումը։ Մեր կառավարութեանց միջև գործակցութեան բազմաթիւն կէտեր կան, նկատելով որ անոնց հետապնդած արտաքին քաղաքականութիւնը կը ձգտի միմիայն խաղաղութեան նպատակին։

Ձեր այս գոհացուցիչ այցելութիւնը որ միեւնոյն ժամանակ մեզի պիտի ապահովէ 1925 Դեկ. 17 Թուականի բարեկամութեան և չեզոքութեան դաշնագրին պայմանաժամը երկարաձգելու երջանիկ առիթը, անտարակոյս պիտի ծառայէ նաեւ աստիճան մը եւս մեր երկիրները իրարու կապող բարեկամական կապերու ամրացումն մը եւս ուժեղացման։ Կը խնդրեմ որ թոյլ տաք ինձ օգտուիլ այս ձեռք ձգած իմ գեղեցիկ առիթէս՝ Էնկիւրիէն իմ անկեղծ ողջոյններս ներկայացնելու համար Թուրքիոյ մեծ բարեկամներէն Մ. Սքալինի որ շատ մեծ ջանքեր թափած է նեցելու կամար առաջին հիմերը մեր հաւատարիմ բարեկամութեան, որ օրըստ օրէ աւելի ևս կը զօրանայ։

կանոնի մը համաձայն նպատակի մը հասնելու յամառիլ, որպէսզի կազմուած խումբերը ոռնան և իր դէմ երէկի թշնամիները հաշտուին և միասնաբար վայրկեանի մը համար յանդուգն մ. ճգմելու սադիզմական հրճուանքին համար։ Վա՛յ անոր որ առանձին է։

Լավ կրնայ ինքզինքին սարդարութիւնը ընել որ ոչ ոք դիւրացուցած է իր մտադրութիւնները, ո՛չ ոք։ Տխրութիւնը չպիտի ունենայ անշուշտ ցաւելու ատոր համար, բայց չպիտի յամենայ ինքզինքը չնորհաւորելու։ Ոչ մէկուն երախտապարտ է։ Մեծ առաւելութիւն անոր համար որ կը յաւակնի պետական մարդ ըլլալ։ այսինքն Ֆրանսայի շահերը պաշտպանել ամէն ինչէն և ամէն բանի դէմ։

Մ. ԼԻԹՎԻՆՕՖ

Արտաքին գործավար Պէյ էֆէնտի, ամենասիրելի բարեկամս.

Մեծ յուզմամբ խօսք կ՚առնեմ, պատասխանելու համար Էնկիւրի այցելութեան առթիւ ինձի բարի գալուստ մաղթելու նպատակով ձեր գործածած հաճոյակատար նախադասութեանց, որ ուղղուեցան ինձ Նոր Թուրքիոյ կեդրոնը և վերջին տարիներու ազգային պայքարներու փայլուն յաջողութեանց թատերաբեմը եղող Էնկիւրիի մէջ։

Թուրքիա մեկնումիս միջոցին, Սովիէթ կառավարութեան ժողովրդական զանգուածներուն կողմէ ցոյց տրուած մեծ շահագրգռութիւնը, ինչպէս նաև Թուրք կառավարութեան և ազգին կողմէ գտած լաւ ընդունելութիւնն՝ անգամ մը ևս հաստատած են իմ այն համոզումս թէ մեր յարաբերութեանց թանկագին զգացումները և անհրաժեշտ կապը խորապէս արմատացած է մեր միջեւ։ Մեր միջեւ գոյութիւն ունեցող կապերը ո՛չ միայն մեր պետական անձերուն, այլ նաև երկու երկիրներու ժողովուրդներուն սրտին մէջ կեդրոնացած են։ Կը յիշէք որ՝ Սովիէթական Միութեան կառավարութեան տուած Ձեր այցելութեան միջոցին, Ձեր յայտնած զգացումները, այսօր իմ յայտնած զգացումներուս յար եւ նմանն էին։ Այս բարեկամական չփումի միջոցին է որ պարզուած են մեր երկիրներու փոխադարձ զգացումները և խաղաղասիրական փափաքները։ Իմ անկեղծ շնորհակալութիւններս կը յայտնեմ Ձեզ, Թուրք ազգին և անոր կառավարութեան, ինձի և իմ երկրիս ժողովուրդին և անոր կառավարութեան հանդէպ ցոյց տրուած լաւ ընդունելութեան համար։

Մեր ազգերու բաղձանքը ցոյց տուող այս ամուր բարեկամութիւնը դիւանագիտութեան աւանդական բանաձեւերուն մէջ տեսնուած բարեկամութիւններէ բոլորովին ուրիշ հանգամանք ունի։ Այս բարեկամութիւնը ծնած է միևնոյն թուականներուն երկու երկիրներու անկախութեան ապահովման համար մղուած պայքարներէն և աւելի եւս ամրապնդուած է մեր երկիրներու ներքին բարենորոգման համար մեր կրթնած սկզբունքներուն պահպանութենէն։ Այս բարեկամութիւնը հաստատուած է ընդհանուր խաղաղութեան պահպանման համար օր ըստ օրէ մեր ունեցած ջանքերուն շնորհիւ։

Մեր բարեկամութիւնը՝ որ նըպատակ ունի միայն խաղաղութիւնը, կը բովանդակէ ամենէն ամուր և ամենէն զօրաւոր յանձնառութիւնները։

Ո՛չ մէկ ատեն մտատանջութեան առիթ մը չկրնար կազմել ընդհանուր խաղաղութեան ճակատագիրը, որ կը գտնուի բոլոր երկիրներու միջեւ հաստատուած եւ ճի՛շդ մեր մտածման ու գաղափարի նման գաղափարներու վրայ հիմնուած յարաբերութեանց պաշտպանութեան տակ։ Այսուհանդերձ, այսօր ալ մտահոգութիւն կ՚զգացուին խաղաղութեան մասին և խորունկ ճաթռտուքներ կ՚երեւին խաղաղութեան արձանին վրայ։

Համաձայնութիւն և փոխադարձ վստահութիւն։ Ասոնք են մեր երկիրներուն միջև գոյութիւն ունեցող և օրչափ քաղաքական, այնչափ ալ տնտեսական յարաբերութեանց անխախտ սկզբունքները։ Վերջերս կնքուած առեւտրական դաշնագիրը, ինչպէս նաև անկէ առաջ կատարուած բանակցութիւնները օրինակ մըն են երկու երկիրներու շահերուն և անոնց ընկերային ու տնտեսական մասնայատկութեանց համար։

Դաշնագիրները ապագայի ձգտող հաստատուն հիմ մը և զօրաւոր ապահովութիւն մը կը կազմեն։ Կը գնահատենք Թուրքիոյ Հանրապետութեան Մեծ Նախագահ Կալի Մուսթաֆա Քէմալ փաշայի հանճարեղ վարչութեան տակ ի նորոյ բարենորոգուած և տնտեսական մարզի մէջ իրականացուած մեծ աշխատութիւնները և տեղեակ ենք այս բնագաւառին ազգերուն ջարդարարման։

Գիտենք նաև թէ մեծ գաղափարները ի՛նչ բարձր ուժով և ի՛նչ զօրաւոր արժէքով մը կը գործադրուին և կ՚իրականացուին։ Տեղեակ ենք այն յաղթանակներուն և յաջողութեանց որոնք իրականացած են Ըմէթ փաշայի շարունակական ջանքերով։ Ասոնց երեւումը այն միջոցին երբ Սովիէթական Միութիւնը իր հնգամեայ ծրագիրը իրականացնելու վրայ է՝ երկու երկիրներու յարաբերութիւնները աւելի սեղմ ձևի մը վերածող պատճառներ կը կազմեն և ալ աւելի կը ծառայեն անոնց տնտեսական համագործակցութեան և փոխադարձութեան ընդարձակման։ Ահա վերջին 10 տարիներու պարզած տեսարանը և արդիւնքները։ Մեր անձնական չփումները տեղի չեն ունեցած մեր յարաբերութեանց վերլուծման համար։ Պէտք չենք կրնար նոր ուղիներ փնտռելու։ Բաւէ մեզ ամրացընել և երկարաձգել մեր յարաբերութեանց ամրապնդումն ու երկարաձգումը։ Մեծ հաճոյքով է որ այժմ կը տեսնեմ ապահովումը մեր գաղափարներու երկարաձգման։

ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿԻՊՐՈՍԻ ՄԱՍԻՆ

«Թայմս» կը գրէ.

— «Կիպրոսի Ցունաստանի կցման ինչպէս, հինէն ի վեր գրգռութիւններ ընողները վերջապէս ժողովուրդը ապստամբութեան և հրաձիգութեան մղեցին։

Այս շփոթութեանց պատճառը վաղածանօթ է։ Շատ տարիներէ ի վեր Կիպրոսի ժողովուրդին մեծամասնութիւնը կազմող Ցոյներու մէկ մասը Ցունաստանի հետ կցում կը պահանջէր։ Այս գործը անդլիացի պաշտօնեաներու անհոգութենէն և մինչեւ Ընդհ. Պատերազմ՝ կղզիի վարչութեան մէջ ցոյց տրուած անփութութենէն յառաջ եկած էր։

1915 տարւոյ մէջ անգլիական կառավարութիւնը՝ Կիպրոս կղզին փոխարինութիւն ցոյց տուած էր Ցունաստանի՝ Թուրքիոյ դէմ շարժելու պայմանով։ Գոնոթանթին թագաւորը չէզոք մնալու որոշում տալով, այս առաջարկը չուրը ինկած էր։

Ընդհանուր Պատերազմի վերջին տարիներուն, անգլիական կառավարութիւնը, նկատելով որ Կիպրոս կղզին՝ Ֆրանսացիներու Սուրիոյ ազդեցութեան շրջանակին շատ մօտ կը գտնուի, յանձն առած էր առանց խորհրդակցելու Ֆրանսական կառավարութեան հետ, չթողուլ ուրիշ կառավարութեան։

Այս առիթով պէտք է ըսել որ, հելլէն կառավարութիւնը թէ անցեալին և թէ ներկային մէջ, Կիպրոսի գրգռութեան դէմ, ուղիղ ընթացք ցոյց տուած էր։

Մ. Վէնիզէլոս բացորոշ կերպով յայտարարած է որ Կիպրոսի և 12 կղզիներու Ցունաստանի հետ միացումը քաղաքական խնդիր ընելու նպատակ չունի. հետևաբար Կիպրոսի գրգռութիւններուն միջազգային պատճառ չկայ։

Ապստամբութեան պատճառ կը նկատուի, ներկայացուցչական ժողովին յոյն անդամներուն՝ անգլիացի պաշտօնեաներուն չգործակցելու մասին ցոյց տուած յամառութիւնը, որուն դէմ Կիպրոսի կառավարիչին կողմէ կարգ մը միջոցներ գործադրուելով, տեղւոյն Բոլիթիքաճիները ատկէ վշտացած են։

«Փուրնալ» կը գրէ.— «Անգլիացիները անգէտ չեն կղզիին ժողովուրդին քաղաքական բաղձանքներուն, բայց անոնք աւելի հեռուն չեն կրնար երթալ այն պատճառաւոր Կիպրոս և ճիպրալթար են այն երկու կէտերը որոնք Անգլիոյ կ՚ապահովեն Միջերկրականի գերակշռութիւնը։ Ատեն մը՝ երբ կացութիւնը մութ է Հնդկաստանի և Եգիպտոսի կողմէ, պէտք չէ սպասել որ Անգլիա ձեռք քաշէ երկրէ մը, որ իրեն թոյլ կուտայ հսկողութիւն կատարել Իսքէնտէրունի ծոցին եւ Մերձաւոր Արեւելքի միւս երկիրներուն վրայ։

«Լիպերթէ» կը գրէ.— «Անգլիա մոռցած չէ անշուշտ Ֆրանսայի հետ կնքած այն համաձայնութիւնը որով ստիպուած է պահել քաղաքական և զինուորական կարեւոր դիրք մը ունեցող Կիպրոսը։ Առանց հաւանութեան Ֆրանսայի, որ Սիւրիոյ մէջ կը գտնուի, Անգլիա չի կրնար լքել Կիպրոսը և ուրիշ պետութեան մը յանձնել զայն։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶՕՐԱԿՈՉԸ

«Խ. Հայաստան» կը գրէ.—

Ակսաւ Երևանի աշխատաւոր երիտասարդութեան տարեկան զօրակոչը։ Ասիկա Հնգամեակի 3րդ վճռական տարուան զօրակոչն է։ Կարմիր բանակը պէտք է զօրանայ առողջ և տոկուն զինուորներով։ Զօրակոչը չափանիշ մըն է թէ մեր աշխատաւորները որքան պատրաստ են պաշտպանելու Խորհ. Միութեան սահմանները, և այդ տեսակետով ունի քաղաքական հսկայ նշանակութիւն։ Երևանի ամէն կողմը ժողովներ գումարուած և զինուորցուներու բացատրուած է Խորհ. Միութեան միջազգային կացութիւնը, պատերազմի վտանգին աճումը, երկրի պաշտպանութեան և կարմիր բանակի զօրացման պէտքը. Նմանապէս մասնաւոր քննութեան ենթարկուած է 1909 թուականին ծնեալներուն ցուցակը, որպէսզի խորթ տարրեր չսպրդին զօրանոցէն ներս։ Հասած ենք այնպիսի կէտի մը, ուր մեր աշխատաւորութիւնը ըմբռնած է զօրակոչին քաղաք. Նշանակութիւնը և այդ գործին մասնակցելու իր պարտականութիւնը։

1909 թուականին ծնած զինուորցուները սեղմ և խնդուամ շարքերով կը դիմէին դէպի հաւաքման կայանները։ Այնքան ուրախ և զբաւիչ էին անոնք, որ ես անգիտակցաբար սկսայ ուղեկցիլ անոնց՝ իբրև անկոչ հիւր։ Հեռուէն կը նշմարուէր փողոցը բաժնող կարմիր ցուցատախտակը, առաւօտեան թեթև հովով կը ժպտէր ու կ՚ողջուներ զինուորցուները։

Զինուորցուները կուգային Երևան քաղաքի գործարաններէն ու հիմնարկութիւններէն ու ամէն ազգէ, Հայ, Թուրք և Ռուս։ Բոլորն ալ ուրախ՝ կը կատակէին։ Անոնց մէջ քիչ չէին ժպտադէմ երտասարդներ, որոնց բանուորական հագուստներուն ձախ գրպանին մօտ կարմիր ժապաւէնի վրայ, արևու շողերուն տակ կը փայլէին հարուածային—յառաջմարտիկ—պատուանշանները։

Զինուորցուներու շարքերը դեկավարող զինուորականին հրամանի ղեկուցացուց բոլորը։ Հաւաքակայանի լայն բակին մէջ անոնք ողջունեցին զինուորական զգեստներ հագած մարտիկները։

Ցանձնաժողովը անցաւ աշխատանքի։

Ակսան կարդացուիլ հարցարանները։ Հրամանատարի կարդացած իւրաքանչիւր ազգանուն կը հետևէր զինուորցուին «ես» պատասխանը։ Ոչ մէկ անուն առանց «եսի» չերթար։ Բոլորը կան, բոլորը ներկայացած են մէկ մարդու նման։

Ցանձնաժողովի սեղանակին առջև խմբուած երտասարդները, կ՚ողմկէին ու կը բողոքէին պահանջելով որ իրենց անուններն ալ կարդացուին։

Իւրաքանչիւր բողոքաւոր սիրալիր և գոհացուցիչ պատասխան ստանալով կը սպասէր կարգի, բժշկական քննութեան ենթարկուելու համար։

Ո՛չ ոք չէ խուսափած, ոչ մէկ բացակայ։ Բոլորն ալ խանդավառ։

Պատրաստ են մարտի, պատրաստ են կանչի, երբեք ճակատը չեն մատներ նտանջի։

Ղարաքիլիսայէն կը հեռագրուի.— 1909ին ծնած զինուորցուներուն մէջ նախապատրաստական աշխատութիւնները կ՚ընթանան ուժգին թափով։ Կուսակցական և երիտասարդական կազմակերպութիւններ գործի լծուած են։ Դէշ չեն յառաջ տարուիր անգրագիտութեան աշխատութիւնները։ Արձանագրութեանց պահուն ցանուած են 475 կարդալ գրել չգիտցողներ։ Օգոստոս 1ին մնացած է միայն 130 հոգի, մէկ ամսուան ընթացքին ասոնք ևս գրել կարդալ պիտի սորվին և զինուորներու մէջ մէկ հատ իսկ անուս պիտի չմնայ։

Գորիսի զինուորցուները հեռագրով ողջոյն ղրկած ու յայտարարած են. «Մեր բոլոր ոյժերով կը պաշտպանենք Խորհրդային Հայրենիքը։ Խօսք կուտանք մինչեւ կարմիր Բանակ մտնելը պատրաստուիլ քաղաքականապէս եւ վերացնել մեր անգրագիտութիւնը»։

Ուրիշ շրջաններէ եւս ողջոյնի հեռագիրներ հոսած են։

ՀԱՅԿ. ԿԵԱՆՔ

ԶՕՐԱԳԵՍԸ ԼՈՅՍ ՊԻՏԻ ՏԱՅ

Զորագեսի եղեկորկայանը, որ 518 արդիւնաբերական հսկաներու շարքը կը մտնայ, կառուցման բուռն շրջանի մէջ է։ Բոլոր միջոցները ձեռք առնուած են որպէսզի նոյեմբեր 29ին, Հայաստանի խորհրդայնացման տարեդարձին Զորագեսը կարենայ լոյս տալ։

ԱՇՆԱՆԱՑԱՆԸ

Այս տարի համաձայն բլանի աշնանացանի յատկացուած է 114,170 հեկտան հող, որմէ կոլեկտիւ և Խորհրդային տնտեսութիւնները պիտի ունենան 51.690 հեկտար։

Անցեալ տարի Ռ. Կրայնայի սերմընցուով ցանուեցաւ 6400 հեկտար, այս տարի այդ տարածութիւնը պիտի դառնայ 35,000 հեկտար։

ՂԱՓԱՆԻ ՀԱՆՔԵՐԸ

Ղափանի հանքերու հետախուզումը կը կատարուի երկրաբանական յանձնախումբի մը կողմէ որ բաղկացած է 14 մասնագէտներէ և 60 բանուորներէ։ Ցարդ փորուած են 14 հորեր որոնք երևան հանած են պղնձագարի հարուստ շերտեր։

ՆՈՐ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄՆԵՐ

Հայաստանի Գերագոյն դատարանի կոլեգիայի անդամ նշանակուած են ՊՊ. Մ. Ղամբարեան և Հ. Դաւթեան։

Պ.Հ. Գալիկեան նշանակուած է Գերագոյն դատարանի նախագահի տեղակալ։

Պ.Պ.Հ. Դաւթեան և Ա. Բէքիկեան նշանակուած են Խորհրդային Հայաստանի Ֆինանսներու ժողովրդական կոմիսարի տեղակալ։

ՀԱՅ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Հայկական զօրաբաժնի 1907 թ. ծնած և զօրացումի ենթակայ բանակայիններու համար Հողժողկոմատի աջակցութեամբ կազմակերպուած են զօրաբանակի կից կարճատև դասընթացքներ, որոնք նպատակ ունին կարճ ժամանակամիջոցի մէջ անհրաժեշտ ուսումն ու գիտելիքը տալ արձակուող զինուորներուն։ Կազմակերպուած են զանազան դասընթացքներ, որոնք նպատակ ունին զօրացուող բանակայիններէն պատրաստել կոլտնտեսական ղեկավար, անասնաբոյծ, բամպակագործ, թրաքթէօրիստ, ևլն։ Դասընթացքները վերջանալէ յետոյ բանակայինները կը վերադառնան գիւղ կամ քաղաք համապատասխան աշխատանքի լծուելու։

ԱԶԴ

Ս. Դ. Հնչ. Կուսակցութեան «Փոքր-Հայք» Մ ճիւղս, ի պատիւ Բարիզէն վերջերս Պէյրութ ժամանած՝ ընկեր Սիւնիքի, պիտի սարքէ ընկերահամակոչական երեկոյթ մը, «Փոքր Հայքի Հնչակեան տուն»ի մէջ, 8 Նոյեմբեր 1931, Կիրակի երեկոյեան ժամը 7,30ին։

Տեղի պիտի ունենայ՝ Երգ, Արտասանութիւն եւ Նուագ։ Աւուր պատշաճի խօսք Ընկ. Դ. Երիւանեանէ։

Ընթացիկ կացութեան մասին հակիրճ զեկուցում պիտի տրուի Ընկ. Սիւնիքի կողմէ։

Կը հրաւիրուին ընկերներ և համակիրներ։

Ս.Դ.Հնչ. Կուսակցութեան
«Փոքր Հայք» Մ.Ճիւղի
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԾԱՆՕԹ. Առանց տոմսակի մուտքը արգիլուած է։

ՕՐՄԱՆԵԱՆԻ ԳՐԱՏՈՒՆԸ

Օրմանեան Ս.ի ժառանգաւորդներուն հաւանութեամբ, անոր հոր մատենադարանը նուիրուած է Բարիզի ուսանողական մատենադարանին և փոխադրութեանը ձեռնարկուած է արդէն։

ՀՕԿԻ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ԿԱԶՄԸ

ՀՕԿի Գ պատգամաւորական ժողովին կեդր. Վարչութեան անդամ ընտրուած են.— Տօքթ. Մինասեան, Ա. Իսահակեան, Զ. Եսայեան, Գ. Թահմազեան, Զ. Ալիքեան, Վ. Կոյաւեան, Տ. Զաւէն, Ս. Գարեան, Մ. Մաւեան, Յ. Գուլումճեան, Յ. Պողոսեան, Հ. Պոէեան, Ե. Մուսայեան Ա. Հոլոսեան։

ԹԵԿՆԾՈՒՆԵՐ.— Մ. Հապէչեան, Հ. Զօպանեան, Ղ. Պիւլպիւլեան, Ա. Պետրոսեան, Շ. Գուլումճեան, Վ. Վանուսակեան, Ջ Նազարեթեան։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՃԻՐ ԲԵՐԴԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԿԸ ՅԱՆՁՆՈՒԻ

Սուրիոյ կառավարութիւնը Թուրքիոյ սահմանագլխին մօտ գտնուած ճիր բերդը հաւանած է Թուրքիոյ յանձնել համաձայն 1929ի համաձայնութեան։ Այդ յօդուածը սպասէ։

«Թուրք կառավարութիւնը իրաւունք կը վայելէ պահպանելու ճիր բերդը՝ իր բոլոր յարակից մասերով։ Թուրք կառավարութիւնը այնտեղ թուրք պահապաններ պիտի թողու և բերդին վրայ միշտ թրքական դրօշը պիտի քաշուի»։ Էնկիւրիի կառավարութիւնը զինուորական մարմին մը պիտի ղրկէ՝ բերդը իրեն յանձնուելու համար։

ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Հայ կաթողիկէ Պատրիարքը քանի մը օր առաջ ի պաշտօնէ փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Ն. Վսեմութիւն Հապիպ փաշա Սա'ատի։ Տեսակցութիւնը անցաւ շատ սիրալիր, որու ընթացքին փաշան իր զոհունակութիւնները յայտնեց Լիբանանի Հայոց մասին։

«ԱԿՆՑԻ ՀԱՃԻ ԱՂԱՆ»Ը

Անցեալ Կիրակի «Պէյրութահայ Տունի մէջ պանդուխտ թատերախումբի կողմէ ներկայացուեցաւ «Ակընցի Հաճի Աղան» ներկայացումը, ի պատիւ Պէյրութի Հ.Մ.Մ.ի։

Խաղարկութիւնը անցաւ շատ յաջող։ Բ. վարագոյրը գոցուելէ յետոյ Մ. Մարտունի խօսեցաւ մարզական միութեանց դերի մասին։ Ապա Միսակ Զավուշի ձեռամբ ի նպաստ Հ.Մ.Մ.ի, Ամերիկեան ձևի աճուրդի դրուեցաւ բաժակ մը, որ շուտով բարձրացաւ 1775 Ս. Դահեանի և Ճաց Պ. Արմենակ Սէֆէրեանի վրայ, որը խոստացաւ սոյն բաժակը Հ.Մ.Մ.ի անուամբ նուիրել Ֆութպոլի Հայկական խումբերու միջև տեղի ունենալիք մրցման մէջ առաջնութիւնը շահող խումբին։

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄ

Այցեալ Կիրակի, կէսօրէ վերջ, Մասլախի խաղավայրին մէջ տեղի ունեցաւ Հ.Մ.Մ.ի և «Մասիս» խումբի միջև կից գնտի մրցում մը։

Խաղը մնաց 2–ի դէմ 2ով հաւասար։

ՇԱՏՐԱ ՊԷՅԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ

Տեղւոյս Սիրիէն-Օրթոտոքս հասարակութեան «Նեճմէ» բարեսիրական միութիւնը մեզմէ կը խնդրէ ծանուցանել թէ ծանօթ ֆաքիր Տօք. Շատրա Պէյ այսօր, ՇԱԲԱԹ, երեկոյեան ժամը 9 ին, սինէմա «Քրիսթալ»ի մէջ ներկայացում մը պիտի տայ ի նպաստ «Նեճմէ» միութեան։

Այս առթիւ ֆաքիրը պիտի կատարէ առաջին անգամ ըլլալով Միւրիոյ և Լիբանանի մէջ ինքզինքը այրելու փորձը։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Մեր քաղաքացի տեղեկութեան համաձայն տնտեսական խորհուրդը մեծած է Քէմբի Սահակեան Վարժարանի թաղական խորհուրդին յանձնել 1930-1931ի պետական նպաստն նոյն վարժարանին բաժին ինկած մէկ մասը։

Նոյնպէս՝ Քէմբիրու հայ վարժարաններու խեղճութիւնը հրապարակելով և անոնց անունով սարքուած պարահանդէսի գումարէն միմիայն 67 Սուրիական ճղճիմ գումար մը յանձնուած է նոյն մարմնոյն, հակառակ որ Ս.Նշան Ագգ. վարժարանի հաշիւներուն մէջ անցած է 550 Սուրիական ոսկի պարահանդէս և նուէրի հաշուոյն։Ան ալ ճարպիկութիւն է առանձինն գումարով չներկայացնելը։

Ա Զ Դ

Որբանոցէս ելած կարգ մը նախկին սան ու սանուհիներու, ինչպէս նաև ժամանակին Որբանոցիս մէջ գտնուած անձերու նամակները կը շարունակեն գալ Հաստատութեանս հասցէով։ Որոնցմէ կը խնդրուի իրենց հասցէն փոխել մինչև յառաջիկայ 15 Նոյեմբեր 1931։ Ցիշեալ թուականէն յետոյ Քէլէկեան—Սիսուան Որբանոցին հասցէով եկող նըման նամակներ ետ պիտի վերադարձուին։

ՏԵՍՈՒՉՈՒԹԻՒՆ

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՔԷԼԷԿԵԱՆ-ՍԻՍՈՒԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻ

4—4 (ԿՆԻՔ)

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կիպրոսի Կացութիւնը

Պէյրութէն Կիպրոսի առաջնորդ Դեր. Սարաճեան Սրբազան Ազգակի շինծու լուրերուն վրայ մտահոգուած, հեռագրած էր իր տեղապահին Կիպրոսի Հայոց կացութիւնը հասկնալու համար։

Հեռագրին պատասխանը կըսէ թէ, ՀԱՅՈՑ ՀԱՆԴԷՊ ՈՉ ՄԷԿ ԲԱՆ ՊԱՏԱՀԱՆ Է։

ԼՈՆՏՈՆ, 4 — Կիպրոսէն եկող վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ անցեալ Ուրբաթ օր մեծ ընդհարում մը եղած է ապստամբներուն և Անգլիացիներուն միջև։ 15 մեռեալներ կան և 50 վիրաւորներ։ Եգիպտոսէն ղրկուած թանքերը հասած են։ Ապստամբները այրած են Ֆամակիւստայի կառավարական շէնքերը։

Անգլիոյ թագաւորին կողմէ Կիպրոսի կառավարիչին ուղղեալ նամակ մը կը հրամայէ կախակալել երկրին սահմանադրութիւնը և կառավարել որպէս գաղթավայր մը։

Աթէնքի մէջ կազմուած է 45 պետական և նշանաւոր անձնաւորութիւններէ մասնաւոր մարմին մը, նախագահութեամբ նախկին հանրապետութեան նախագահ Ամիրալ Գունտուրիոտիսի, համաձայնութեան եզր մը գտնելու համար Անգլիոյ և ապստամբներու միջև։

Աթէնք.— Աթէնքի և Սելանիկի համալսարաններուն ուսանողները Եւրոպայի ու Ամերիկայի համալսարաններու Ուսանողական Միութեանց հեռագիրներ քաշած են, ի նպաստ Կիպրոսի ժողովուրդին։

Հելլէն համալսարանները կը պահանջեն քաղաքարի համալսարաններէն որ ճնշում ի գործ դնեն իրենց կառավարութեանց վրայ, ցոյցեր կատարելով և որոշումներ տալով, որպէսզի գոհացում տրուի Կիպրոսի ժողովուրդին պահանջումներուն։

Թուրքо-Ռուս Դաշնագիրը

Մէկ կողմէ Թուրքիոյ Հանրապետութեան արտաքին գործավար Տօքթ. Թէվֆիգ Ռիւշտի և Սովիէթ Հանրապետական Միութեանց կառավարութեան Թուրքիոյ արտասովոր դեսպան և պատուիրակ Հիւսէյին Ռաղըպ պէյերու, և միւս կողմէ Սովիէթական Միութեան արտաքին քոմիսէր Մ. Լիթվինովի և Թուրքիոյ արտասովոր դեսպան և պատուիրակ Մ. Սուրիցի, երկու կողմերու իրենց կանոնաւոր ու օրինաւոր իրաւասութեան գրերը իրարու հաղորդելէ վերջ, ստորև նշանակուած տրամադրութիւնները ստորագրուեցան։

Յօդուած Ա.— Բարիզի մէջ 1924 Դեկտ. 17ին կնքուած բարեկամական և չէզոքութեան դաշնագրին և միեւնոյն թուականի յաւելուածական 3 բրոթոգոլներուն և Էնկիւրիի մէջ ստորագրուած 1929 Դեկտ. 17 թուականի երկարաձգման բրոթոգոլին և 1931 Մարտ 7 թուականի ծովային բրոթոգոլին գործադրութեան պայմանաժամերը 5 տարի ևս երկարաձգուած են, վերոյիշեալ դաշնագրի և բրոթոգոլներու պայմանաժամերուն վերջ գտնելու թուականէն սկսեալ։

Այսուհանդերձ, այն պարագային, երբ պայմանագիր կողմերէն մին 5 տարուան պայմանաժամին աւարտումէն 6 ամիս առաջ միւս կողմին չհաղորդէ՝ որ կը փափաքի վերջ տալ դաշնագրին, վերոյիշեալ դաշնագիրը եւ բրոթոգոլները ինքնին տարի մը ևս վերանորոգուած պիտի նկատուին։

Յօդ. Բ.— Այս բրոթոգոլը իր գործադրութեան թուականէն սկսեալ ի զօրու պիտի ըլլայ և այս վաւերացումն ալ երկու կողմերէ իւրաքանչիւրը պիտի հաղորդէ պայմանագիր միւս կողմին։ Այս պայմանագրութիւնը երկու օրինակ պատրաստուած է Էնկիւրիի մէջ, 1931 Հոկտ. 30ին։

Մուսոլինի հրաւէրը Ըսմէթ փաշային

Էնկիւրի.— Պատասխանաբար տրուած տեղեկութեան համաձայն, Իտալիոյ վարչապետ Մ. Մուսոլինիի՝ Հռոմի թրֆ. դեսպանին միջոցաւ վարչապետ Ըսմէթ փաշային Հռոմ այցելելու մասին ըրած հրաւէրը անկեղծ գոհունակութեամբ մը ընդունուած է։ Ի մօտոյ պիտի որոշուի թէ այս ուղեւորութիւնը ե՞րբ տեղի պիտի ունենայ։

Տէրութեանց ուղղուած շրջաբերական մը

Ժընէվ.— Հաղորդակցութեանց եւ բրանզիթի կազմակերպութիւնը հաղորդած է ազգերու ընկերութեան անդամ բոլոր տէրութեանց ինչպէս նաեւ Թուրքիոյ եւ սովիէթ Ռուսիոյ, շրջաբերական մը՝ պահանջող որ այդ տէրութիւնները յղեն իրեն բանձրացեալ առաջարկներ՝ ի մասին այդ տէրութեանց հաճր. շինութեան եւ օգտակար ծախուց ծրագրին։

Սպանիոյ նախկ. թագաւորը կանբաստանուի

Բարիզ.– Մադրիտի Օրէնսդրական Խորհուրդին կողմէ կազմուած յանձնաժողովը ներկայացուց իր տեղեկագիրը, որով նախկին թագաւորը Ալֆոնս՝ կ'սմբասանուի որպէս դաւադիր, երկրին կառավարութիւնը հանգուցեալ տիկնաբոր Բրիմօ տը Ռիվէրայի յանձնած ըլլալուն համար։ Դատի պիտի կոչուին նաեւ բոլոր այն զօրավարները եւ նախարարները, որոնք մասնակցեցան անոր կառավարութեան։ Այս տեղեկագիրը Քորթէզներուն պիտի ներկայացուի, հարկ եղած որոշումը տալու համար։

Անգլ. պանքային վարկերը երկարաձգուած

Լոնտոն.– Անգլիական պանքան յայտարարեց թէ Ֆրանսական եւ Միացեալ նահանգաց ազգային պանքաները յանձն առած են երեք ամսուան պայմանաժամի մը համար երկարաձգել, տոլարով եւ Ֆրանքով փոխ տրուած մօտ 15 միլիոն սթերլինի գանձումները։

Մեր Բոլոր Բաժանորդներուն ԵՒ ՀԱՏԱՎԱՃԱՌՆԵՐՈՒՆ

«Լիբանան»ի բոլոր հաշիւները կը փակուին յառաջիկա Դեկտեմբերին։ Դպիր նոր տարուան համար հինէն ոչ մէկ հաշիւ կարելի է անցնել։

Ուստի, կը խնդրենք մեր յարգոյ բաժանորդներէն եւ հաստավաճառներէն որ իրենց հաշիւները մեզի փոխանցեն մինչեւ Դեկտեմբերի սկիզբը։

Այն խաղաքներուն մէջ, ուր մեր գործակալները ստացագիր կը ներկայացնեն, պէտք է վճարել անոնց։

ՉԱՆԱՉԱՆ

"ԶԳԱՅԱՑՈՒՆՑ" ՍՈՒՏԵՐ

Յակոբ Աբիկեան դեռ Պոլսոյ բանտը կը մնայ

"ԱԶԴԱԿ" ՍՈՒՏԵՐՈՒ ՏՈՊՐԱԿ

«Արեւ»ի մէջ կը կարդանք.— «Աղէքսանդրիոյ մեր թղթակիցը մասնաւոր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Յակոբ Աբիկեանի ընտանիքին եւ անոր մերձաւոր ազգականներէն Պ. Գառնիկ Ցայլաեանի հետ։ Անոնք հետեւեալը յայտարարեցին.

— Օր մը առաջ, Պոլիսէն, 27 Հոկտ. թուակիր նամակ մը ստացանք ուղղեալ Յակոբ Աբիկեանէն, որ կը գրէ թէ կը գտնուի կիդրոնական բանտը և յաւ ու հանգիստ է։ Իր եղբայրը և քեռայրը, որոնք կասկածելի նկատուելով ձերբակալուած էին, ազատ արձակուած են։ Ցիշեալները, ինչպէս նաև իր քոյրը և միւս ազգականները 'ամէն օր բանտ կ'այցելեն և իրեն հագուստ և ուտելիք կը տանին։ Յակոբ Աբիկեան 20 Հոկտ. թուակիր նամակ մը եւս գրած է ասկէ առաջ, սակայն չենք ստացած։

— «Արեւ»ի թղթակիցը Յակոբ Աբիկեանի ընտանիքին և ազգականին հետ տեսակցութեան ընթացքին հարցուցած ըլլալով թէ ի՞նչ է սակայն Պէյրութի «Ազդակ» թերթին գրածներուն արժէքը, քանի որ յիշեալ թերթը գրած էր թէ Յակոբ Աբիկեան Պէյրութ հասած էր և իր խմբագիրն ալ տեսակցած էր անոր հետ, անոնք պատասխանած են թէ այդ լուրը բացարձակապէս անհիմն է և պարզ ստոխսութիւն, որմէ չափազանց ցաւած են։ Աւելցուցած են նաև թէ իրենք երկու անգամ հեռագրած են «Ազդակ»ին և տեղեկութիւն խնդրած, քանի որ Աբիկեան Աղէքսանդրիա չէր հասնէր։ Դաշնակցութեան թերթը առաջին հեռագրին պատասխան իսկ տուած չէ, իսկ երկրորդին՝ պատասխանած է ըսելով թէ «Այո՛, տեսակցութիւն ունեցանք շոգենաւին մէջ Յակոբ Աբիկեանի հետ և մանրամասնութիւնները կը հաղորդենք նամակաւ»։ Անկէ ի վեր սակայն 8 օր անցած է և այդ մանրամասնութիւնները պարունակող նամակը, որ այնքան անհամբերութեամբ կ'սպասուէր, ստացուած չէ «Ազդակ»ի խմբագրութենէն։ Եւ ապահովաբար զարմանք ալ չունի, քանի որ Աբիկեան դեռ Պոլիս բանտը կը գտնուի...»

ԵՒՐՈՊԱՑԻ ՊԱՐՏՔԸ ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ

Մ. Լավալի Ամերիկա մեկնումին առթիւ Մ. Տոմինիք՝ «Ռէբիւպլիքի» մէջ կը գրէ միջազգային պարտքերու մասին և կուտա հետեւեալ ցանկը։

Երկիրներ	Տոլար
Աւստրիա	24 914 885
Պուլգարիա	727 830 520
Չեխոսլաւիա	312 811 434
Էսթոնիա	33 311,140
Ֆինլանտիա	51 795 055
Ֆրանսա	6,847,674,104
Անգլիա	11,105 967 000
Յունաստան	20,330 000
Հունգարիա	4 698,240
Իտալիա	2,407 677 500
Լեթոնիա	13 958 635
Լիթվա	14,531,930
Լեհաստան	435,987,550
Ռումանիա	121,509,260
Իւկոսլաւիա	95,177,635
Գումար	22,188 448,870

Ասոր փսխարէն այդ պարտութիւնները վճարած են իբր տոկոս 1,138 822,577։ Իսկ պարտքի հաշուէն 423,134,218 տոլար. որով, պարտք կը մնայ տակաւին մօտ 21 միլիառ տոլար։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ԹՂԹԱԴՐՈՒՄՆԵՐ

Գերմանիոյ թղթատարական նոր թղթադրոշմներ հրապարակ պիտի հանուին և ատոնց հասոյթը պիտի յատկացուի բարեգործական նպաստաբաշխ հաստատութեանց։ Ատոնց վրայ նկարուած պիտի ըլլան Գերմանիոյ ամէնէն նշանաւոր յիշատակարաններուն պատկերները։

Մ. ՀՈՒՎԸՐ ՆԵՐՈՂՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ

Մ. Հուվըր պահանջած է որ նաւային Դաշնակցութեան նախագահը հրապարակաւ ներողութիւն խնդրէ իրմէ։ Ցիշեալը երէկ իրիկուն յայտարարած էր թէ Մ. Նահանգաց նախագահը բնաւ տեղեկութիւն չունի նաւատորմի պէտքերու մասին։ Այս բանավէճին պատճառը սա է որ Մ. Հուվըր ծրագիր մը ներկայացուցած է, նաւային ծախքերը զեղչելու համար խ՝այ՝ղութեան պատճառներով։

ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԵԱՆ ԹԱԳՈՒՀԻՆ ՀԱՃ

«Եէնի Կիւն» հետեւեալը կը գրէ.

«Մարօրինակ դէպք մը անցած է Թուրքիոյ անցեալ տարուան գեղեցկութեան Թագուհի Միւպէճէճէլ Նամըգ հանըմի գլխէն։

Մէկ երկու օր առաջ զարմանալի կերպարանքով կին մը հանդիսանալով իրեն պէս մէկ երկու ընկերներ, Էրէնքէյ բնակող Միւպէճէճէլ հանըմի տունը կերթան. դուռը բացուելուն պէս՝ կը հարցունեն թէ Նամըգ պէյը հո՞ն կը նստի։ Իրեն տրուած հաստատական պատասխանին վրայ, ըսած են թէ զայն տեսնել կ'ուզեն. Նամըգ պէյ տունը չգտնուելուն, դուռը բացող կինը պատասխանած է թէ. կարելի չէ պիտի ըլլայ գոհացում տալ իրենց փափաքին։ Ասոր վրայ, այցելու կինը սապէս բացատրած է իր այցելութեան նպատակը։

«Ես անոր երկու աղջիկ յանձնած էի Վանա մէջ, գաղթի միջոցին։ Հիմա այս երկու աղջիկներէն մէկը Գեղեցկութեան Թագուհի է եղեր, միւսն ալ անոր քով կը գտնուի եղեր։ Այս աղջիկները Հայ են, զանոնք կ'ուզեմ»։

Տեսնելով որ կնոջ ձայնը հետզհետէ կը բարձրանայ, տնեցիները վախնալով ոստիկանութեան դիմած են։

ԽՌՈՎԱՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՍՈՒՐԻՈՅ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼԽԻՆ ՎՐԱՑ

«Թիւրք Սէօզիւ» կը գրէ.—«Հալէպի մէջ հրատարակուող էլ Միսաք Թերթը կարեւոր լուր մը կը հրատարակէ։ Կ'ըսէ թէ գաղտնի ընկերութիւն մը գոյութիւն ունի Հալէպի մէջ՝ Թուրքիոյ դէմ։ Այդ ընկերութիւնը կը փափաքի խռովութիւն հանել սահմանադրութիւնի վրայ։ Եւ Թուրքիոյ Հանրապետութեան և Ֆրանսական վարչութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ։

Արդարև, Հալէպի մէջ գաղտնի ընկերութիւն մը կայ։ Եւ անոնք ամէն առիթէ կ'օգտուին։ Ասոնք կ'աշխատին սահմանադրութիւնէն շարունակ Թուրքիոյ Հանրապետութեան դէմ խառնաշփոթութիւններ հանել։

Պատի Օրացոյց

Տեսակին մէջ անցման

Պատրաստեց՝ Մ. ԱՂԱԶԱՐԵԱՆ

«Լիբանանի տպարանէն շուտով լոյս կը տեսնէ 1932 տարւոյ ՊԱՏԻ ԱՌՕՐԵՍՑ ՕՐԱՑՈՅՑներ։ Մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ գնուածներու համար դիմել խմբագրութեան։

Մաքուր, ճշգրիտ եւ ճաշակաւոր

ԳԻՆԵՐԸ ՄԱՏՉԵԼԻ

Մեծաքանակներու համար

Ամէն կողմէ ապսպրանք կ'ընդունինք տմիանալի ճշտապահութեամբ։

Սակարան-Պէյրութ

6 Նոյեմբեր 1931

Եգիպտական Թուղթ	5 7
Անգլիական »	494
Պաղեստինեան »	494
Թրքական »	581
Ամերիկեան Տոլար	126
Իտալական Լիր (100)	625.—
Յունական Տրախմի (100)	155.—
Պանք Օթթոման	150.—
Անգլիական Ոսկի Հնչ.	615.—
Օսմանեան »	552.50
Ֆրանսական »	478 —
Մէջիտ Արծաթ	30 —

ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՍՊԵԼԸ (*)

Գրեց՝ ERNST GLAESER

«Մե՛նք քեզ ընտրեցինք» պոռալին զաւակները միաձայն և ծառայողները իրենց խեղճութիւնը մոռնալեցին ախոռներէն։

Զաւակներուն փոքրագոյնը մօտեցաւ հօր, նայեցաւ իրեն և այսպէս խօսեցաւ՝ «Դուն մեզմով է որ գոյութիւն ունիս։ Որովհետև դուն մեզի ազատութիւնը տուիր ըսելու այն, ինչ որ մենք լաւ կը նկատենք»։

Այն ատեն հայրը սուլեց շուներուն, վռնտեց զաւակները դէպի ախոռ և մեծ դուռը բանալիով գոցելէ յետոյ գնաց ժողով ընելու երկրի միւս հայրերուն հետ։ Բայց երթալէ առաջ անիկա տոմսակ մը կախեց ախոռի դրան, հոն կը կարդացուէր։

«Զաւակնե՛ր, ծածայողնե՛ր, հայրը ծանր բեռ մը ունի ուսերուն։ Ան ժողովի է նստած միւս երկիրներու հայրերուն հետ, մարդիկը փոթորիկէ, համաձարակէ և ողողումներէ պահող միջոցներ գտնելու համար։ Ճիշտ է որ դուք աշխարհի ամենաազատ զաւակները ու ծառայողներն էք, բայց մէկ անգամուայ համար հանդարտ մնացէ՛ք։ Այն ատեն որ համաձայնիմ աշխարհի հայրերուն հետ, դուք դարձեալ ազատ պիտի ըլլաք, դուք պիտի կրնաք մտածել և ըսել ինչ որ կ'ուզէք։ Շուներու վոհմակը պիտի ձգեմ անասնաստաղներուն վրայ»։

«Ա՞յս է ազատութիւնը», ըսին իրարու զաւակներն ու ծառայողները երբ տեղեկացան ասոր։ «Ան ըսաւ որ կարգն ու ապահովութիւնը վտանգի մէջ պիտի ըլլային եթէ մենք խորհէինք և մտածումները յայտնէինք։ Ան մեզմէ կը վերցնէ ազատութիւնը այն ատեն երբ մենք պէտք է որ յայտնենք մեր մտածումները։ Ան հայր կ'ուզէ մնալ և բոլոր հայրերը իր հետ կ'ուզեն հայր մնալ։

Այն ատեն զաւակները ոտքի ելան և իրենց ամենապզտիկին միջոցաւ յայտնել տուին՝

«Ծառայողնե՛ր ազատութեան մէջ չենք ապրիր։ Անոնք կուզեն պահպանել իրենց հին տունը և կ'ուզեն որ մենք միշտ զաւակներ և ծառայողներ մնանք։ Մենք պզատենք այնքան ատեն որ այս հին տունը ամուր է ու ամէն ինչ լաւ կ'ընթանայ, բայց երբ որ յայտնի կրլլայ թէ տուներնին գէշ վիճակի մէջ է ու կ'երերայ, այն ատեն ազատութիւնը կը վերնայ և մենք կը դառնանք զաւակներ և ծառայողներ, իսկ իրենք հայրեր և շուներ։ Կը տեսնէք ուրեմն որ ազատութիւն չկայ»։

Այսպէս խօսեցաւ ամենէն երիտասարդը, և ծառայողները խնդացին և լացին իրենց ուրախութենէն, Զաւակները յառաջացան դէպի մեծ դուռը և այսպէս խօսեցան՝ «Ազատութիւնը առակ մըն է... որքան ատեն որ գոյութիւն ունին հայրեր, շուներ և սոված ծառայողներ։ Ազատութիւնը առասպել մըն է... որքան ատեն որ զաւակներ հայրերու վրայ վստահութիւն ունենան։ Ազատութիւնը գոյութիւն չպիտի ունենայ, որքան ատեն որ հայրեր գոյութիւն պիտի ունենան։ Ազատութիւնը գոյութիւն չպիտի ունենայ այնքան ատեն, որքան ատեն որ արգիլուած պիտի ըլլայ սխալ կոչել հայրերու սխալները»։

Այս միջոցին շուները անոնց վրայ նետուեցան և զաւակները կը քցեցան։ Հայրը երեւցաւ, ընկերացած երկրի միւս հայրերուն և զանոնք նկուղի մը մէջ նետել տուաւ։ Յետոյ երկրի հայրերը գացին դէպի ախոռ և ծառայողները քննեցին։ Անոնք անոնց աշխատանքի ուժը չափեցին և անոր համեմատ դրամ տուին հօր, որպէսզի կարողանայ իր արտերուն ազատութիւնները մաքրել տալ։ Այդ դրամին փոխարէն, իր արտերը և ծառայողներուն աշխատանքը գրաւի դրաւ ան։ Ան խստացաւ իր տունը ձգել այնպէս ինչպէս որ է. և արգիլել որ իր տան մէկ հիմնաքարն իսկ չփոխադրուի։ Ասոր վրայ, հայրերը հաշտութեան քայլերգը հնչեցուցին և շուներն ալ անոնց պոչն ի վեր շարժեցան։

Մինչ այդ, զաւակները իրենց նկուղին խորերէն կը շշնչէին՝ «Ազատութիւն գոյութիւն չունի, կան միայն հայրեր և ծառայողներ։ Մեզի արգիլուած է սուտ մը սուտ անուանել, անիրաւութիւն մը անիրաւութիւն, նենգութիւն մը նենգութիւն։ Մենք երիտասարդ ենք եւ գիտենք վերջապէս թէ մենք ալ ծառայողները ենք։ Հայրերը, երբ գործերնին լաւ կերթար մեզ իրենց ազատութեան հետ յանկուծանեցին։ Տունը կերերայ։ Այն պաշտպանուած է բոլոր երկիրներու բոլոր հայրերուն կողմէ։ Եւ եթէ նոյնիսկ արգիլեն ըսելը թէ տունը կը խորտակուի, այն պիտի խորտակի հակառակ բոլոր աշխարհի հայրերուն պաշտպանութեանը։ Գիտենք որ մենք պէտք է ոտքի ելլենք, երթանք դէպի սարուկները և ըսենք անոնց՝ «Ազատութիւնը լմնցաւ, հայրերը ուրացան իրենց առաջին սէրերը։ Ծառայողնե՛ր, առէք ձեր բրրիչները, սպասաւորնե՛ր, առէք ձեր խարազանները, հովիւնե՛ր, առէք ձեր տէգերը, փայտահատնե՛ր, առէք ձեր կացինները և գացէք միասին ու խորտակեցէք տունը, վրուընտեցէք հայրերը։ այն ատեն մենք կը խօսինք ազատութեան մասին, երբ շտեմարանները բոլորին պատկանին և երբ հողն ու ակութը կերակրեն զաւակներն ու ծառայողները»։ (Շար)

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

(Մ. ԿԱՊՐԱԾ)

ՊՕՐՍԱ — ՊԷՅՐՈՒԹ — B. P. 422

Մօտերս կը սկսին հետեւեալ հինգամսեայ պետական հռչակաւոր վիճակահանութիւնները, որոնք կ'ընծայեն շահելու ամէնէն մեծ հաւանականութիւնները և բոլորն ալ կազմակերպուած ու երաշխաւորուած են իրենց կառավարութիւններուն կողմէ։

ՏԱՆԻՄԱՐԻԱ (51-րդ.).— Ա. Թիրաժը կը սկսի 10 Նոյեմբերին։ 50 000 թիւ՝ 21,175ը կը շահի։— Կարելի է շահիլ մինչև շուրջ ՀԻՆԳ ՄԻԼԻՈՆ ֆրանք։

Տոմսերը կ'արժեն՝ մէնմի թիրաժի համար՝ Ս. Դրշ. 1000 (լման տոմս)։ Կայ նաև 1/2, 1/4 և 1/8 տոմս։

ԱՒՍՏՐԻԱ (26-րդ.).— Ա. ամիսը կը սկսի 17 Նոյեմբերին։ 84,000 թիւ՝ 42,000ը շահող։— Կարելի է շահիլ մինչև շուրջ ԵՐԵՔ ՄԻԼԻՈՆ ֆրանք։

Տոմսերը կ'արժեն՝ մէնմի թիրաժի համար՝ Ս.Դրշ. 1000 (լման տոմս) Կայ նաև 1/2, 1/4 և 1/8 տոմս։

ԵՈՒԿՕՍԼԱՒ (3-րդ.).— Ա. թիրաժը կը սկսի 18 Նոյեմբերին։ 100,000 թիւ՝ 50,000 շահող։— Կարելի է շահիլ մինչև շուրջ ՄԷԿՈՒԿԷՍ ՄԻԼԻՈՆ ֆրանք։

Տոմսերը կ'արժեն՝ Ս. Դրշ. 600 (լման տոմս)։ Կայ նաև 1/2 և 1/4 տոմս։

ՉԵԽՈՍԼՕՎԱԿ (26-րդ.).— Ա. Թիրաժը կը սկսի 15 Դեկտեմբերին։ 105,000 թիւ՝ 52 500 շահող։ Կարելի է շահիլ մինչև շուրջ ԵՐԿՈՒ ՄԻԼԻՈՆ ֆրանք։

Տոմսերը կ'արժեն՝ մէնմի թիրաժի համար՝ Ս. Դրշ. 600 (լման տոմս)։ Կայ նաև 1/2, 1/4 և 1/8 տոմս։

Բոլորին բլանները և շահող թիւերու ցուցակները ձրի։— Վաճառորդներուն և մէկ ամբողջէ աւելի տոմսակ գնողներուն մասնաւոր զեղչ։— Ամիսը մինչև 250 Ս. Դրշ.ի ապպրանքներուն փոստի ծախք չի պահանջուիր։— Աւելի մանրամասնութեանց, ինչպէս և տոմսակ գնելու և շահուածները գանձելու համար, դիմել՝ Վիճակահանութեանց Ընդհանուր Գործակալութեան (Մ. ԿԱՊՐԱԾ), Պօրսա—Պէյրութ (B. P. 422)

ՍՏԱՑԱՆՔ
"ԵՐԿՈՒ ԱՄԻՍ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ"

Պր. Յովհ. Պողոսեան, որ Հայաստան այցելեց իբրեւ Պոսթոնի մեր պաշտօնակից «Պայքարի» թղթակից, վերադարձին իր ապաւորութիւնները և Հայաստանի վերաբերեալ ընդարձակ տեղեկութիւնները հրատարակեց յիշեալ թերթին մէջ, յօդուածաշարքով մը, «Երկու ամիս Հայաստանի մէջ» խորագրով։ Այս յօդուածաշարքը այժմ ամփոփուած է հատորի մը մէջ, որ ունի 500 էջ և մօտ 100 պատկերներ, Հայաստանի բնանկարները, մշակոյթային հիմնարկները և զանազան դէմքերը ներկայացնող։ Գիրքը բաժնուած է երեք մասի. Ա. Թուրքիստանի Հայաստան. Բ, Հայաստանի իրաւակարգը և կենցաղը և Գ. Մշակութային Հայաստանը։ [Կ'արժէ ունենալ հատ մը այս հատորէն]։

Թղթակազմի գինն է 37.5 ֆր. Լաթակազմ՝ 50 ֆրանք։

Դիմել հեղինակին, «Ապագայի» հասցէով։

ԺՈՂՈՎՐԴ. ՆԵՐԿԱՐԱՏՈՒՆ
ԵՂԻԱ ՄՈԼՈԵԱՆ

Նահրի ճամբուն վրայ, թբրամվայի ընկերութենէն մէկ բստասիօն վար, Ժողովիդային դեղարանի հիes դիմաց։

Կը մաքրէ ամէն տեսակ կերպասի վրայ եղած ազտերը, բիծերը աննշմարելի կերպով։

Կը ներկէ ամէն գոյնի վրայ անգունատելիօրէն։

Կը նորոգէ, կարդուկէ ամէն եռակի լաթեղէն։

ԲԱՑԱՌԻԿ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԵՒ

ՄԻՄԻԱՅՆ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՑ ԿԱՐՕՏ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ

«Հայաստանի Կոչնակ»ին տարածման բաղձացող բարեսէր ազգային մը՝ հաճած է, այս տարի եւս կրկնել իր 500.00 տոլարի նուէրը, որպէսզի, մեր կողմէն ալ նոյնքան զեղչով մը, 500 հայ կարօտ գաղթականներու դիւրութիւն ընծայուի, թերթը ստանալու։

ՍՈՒՐԻԱ, ԾՈՒՆԱՍՏԱՆ, ՊԱԼԲԱՆԵԱՆ ՈՒՐԻՇ ԵՐԿԻՐՆԵՐ, ՊԱՂԵՍՏԻՆ եւ կիպրոս գտնուող հայ կարօտ գաղթականներ պիտի կրնան օգտուիլ այս բացառիկ պատեհութենէն, Հայաստանի Կոչնակ-ին բաժանորդագրուելով, ՄԻՄԻԱՅՆ 3.00 տոլարի, փոխանակ 5.00 տոլարի որ սովորական բաժանորդագինն է։

Զեղչեալ բաժանորդագինը 3.20 տոլար պէտք է ղրկել կանխիկ։ Այս զեղչուած գինը պիտի տեւէ ԿԱՐՃ ատեն մը միայն, մինչև լրանայ 500 նոր բաժանորդի արձանագրութիւնը։

ՓՈԽԱՑԷՔ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ դեռ բանի փակուած չէ պատեհութիւնը։

THE GOTCHNAG PUBLISHING CO.
331 — Fourth Ave., New York, N. Y., U. S. A.

ՏԻԿԻՆՆԵՐ ԵՒ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ
Բացուած է
ԿԱՐԻ ԵՒ ՁԵՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ
Հաստատուած Բ. Գօմիսէրութենէն
4-րդ. Դասընթաց
Ուսուցչութեամբ՝ Տիկ. ՏԻԹԱ ՄԱՆԿԵԱՆԻ
(Բաբիզէն Վկայեալ)
Բոլորովին կարել ձեւել չգիտցողները 3 ամիսէն
Մասամբ գիտցողները 1 ամիսէն
Վկայական պիտի ստանան Բ.Գօմիսարութեան կողմէ վաւերացեալ։
Աշակերտագրութիւնները կ'սկսին Հոկ. 10-էն սկսեալ ամէն օր, ժամը 8—12
Դասաւանդութիւնները կ'սկսին 20 Հոկ.-ին
Պայմաններու և այլ լուսաբանութիւններու համար դիմել՝
ՏԻԿ. ՏԻԹԱ ՄԱՆԿԵԱՆԻ
ՐԻՒ ԿԻՒՐՕ, ԱԳԳԷՎԻԷ ՍՏԱՍԻՕՆ,
«Էֆօլ տէ Թրուա Էքուալ» գպրոցին դիմաց

ՏՊԱՐԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆ

ՍԵՓԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՎ
ՀԱՑԵՐԷՆ — ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ — ԱՐԱԲԵՐԷՆ ՆՈՐ ԵՒ ՀՈԽ ՏԱՌԵՐՈՎ

Տպագրական ամէն տեսակ գործ

Հրատարակութիւններ, Առևտրական Թուղթեր — Տետրակներ, Դեղարանի վերաբերեալ Տոմարներ — Ցուցագիրներ (Étiquettes) Ցայտարարութիւններ, Տոմսեր, Հրաւիրագրեր և այլն, և այլն։

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐ

Դասագիրքեր, Տետրակներ, Քարթեր, Վիճակագրեր եւայլն։

Տուփեր

Կը պատրաստուին ամէն տեսակ տուփեր

ԿՈՇԻԿԻ, ԳԼԽԱՐԿԻ, ՇԱՊԻԿԻ, ՀԱՐՍՆԵԿԱՆ եւլն

Կ'ստանձնէ ապպրանք ամէն տեղերէ

Մարդուքիւն, Ճաշակ, Ճշտապահութիւն, եւ մատչելի գին,

Դիմել՝ «ԼԻԲԱՆԱՆ»ի հասցէին

Գործածեցէք

Եագուպեան Եղբարց Առողջապահական, խնամքով պատրաստուած և գիւրագնի սիկառէթները, որոնք օժտուած են անմրցելի առաւելութիւններով։ Դամասկոսի միակ Հայկական Սիկարէթի Գործարանը կատարելապէս գոհացում կուտայ ծխասէրներու պահանջին։

Դիմեցէ՛ք, ԵԱԳՈՒՊԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ՀԱՐԹԷԼ-ԶԷԵՆ թիւ 2 Դամասկոս

ԲԷԲԹՕԿԼՕՊԻՆ ՕԾԱՐԱԿԸ — ELIXIN PEPTOGLOBIN

Կը գերազանցէ Մորիւի ձկան իւղի բոլոր յատկութիւնները։ Անոնք, որոնք համին համար դեզ չեն կրնար գործածել, կրնան ԲԷԲԹՕԿԼՕՊԻՆԸ առնել պարզ օշարակի մը համով։ Երկու տարեկանէն վեր ամէն տարիքի մարդ կրնայ գործածել։

Ամենատկար ստամոքսներու համար ոչ միայն մարսողական է, այլ և ուժովցնող։ Կը դարմանէ անարիւնութիւնը և ջղային տկարութիւնները։ Հրդի և անարիւն կիները կրնան գործածել մինչև վերջը, առանց վնասուելու. բնական ուժ կուտայ մօր և զաւկին հաւասարապէս։ Մննդաբերութենէն յետոյ կաթը կը շատցուցնէ։

Մալարիքներուն (տալախ) Լիարդներուն ցամքած արիւնները կը վերանորոգէ։ Բոլոր հիւանդութիւններէ ապաքինողներուն ուժն ու կորովը, քիչ ժամանակէն կը վերականգնէ։

Օրիորդներուն դաշտանի խանգարումը կը կանոնաւորէ. ինչպէս նաև դէմքին գոյնը կը բնականացնէ։ Երեսի վրայի դեղին ու սև բիծերը կը մաքրէ։

Մի՛ վատնէք ձեր դրամը, դուրսէն զանազան տեսակի քրէմներ գործածելով, որոնք դէմքին բնականութիւնը կը խորտակեն. գործածեցէ՛ք միայն ստամոքսէն առնուող դեղեր, որոնք կուժովցնեն ամէն տեսակի տկարութիւն։

ԲԷԲԹՕԿԼՕՊԻՆԻ ՕԾԱՐԱԿԸ մեծապէս գնահատուած է Պոլսոյ բոլոր բժիշկներէն, ինչպէս նաև Լիբանանի ու Սիւրիոյ առողջապահական մարմիններէն։

ԳԼԽԱՒՈՐ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆԵՐՆ ԵՆ.— Պէյրութ-Պապիտրիա՝ Խաղաղութեան դեղարանը։ Թրիփոլի՝ դեղարան Ռամիզ Լութֆի։ Հալէպ՝ դեղարան Թիւրքմէնի։ Շամ՝ դեղարան Ճէմիլ Քհալլ։ Ալէքսանտրէթ՝ դեղարան Վ. Փափազեան։ Լաթաքիա՝ դեղարան Լիբանան։ Եւ Սիւրիոյ ու Լիբանանի բոլոր դեղարանները։

ԵՐԹԵԻԵԿ

ՆԱՒԱՅԻՆ

ՆԱՒԵՐ	ԿԸ ՀԱՄՆԻՆ		ԿԸ ՄԵԿՆԻՆ	
Շանթօլիսն.—	20	Հոկտեմբեր	22	Հոկտ.
Փրովիտանս.—	21	»	21	»
Լամարթին.—	27	»	28	»
Մարիէթ Փաշա.—	3	Նոյեմբեր	5	Նոյ.
Փաթրիա.—	5	»	5	»
Փիէրլոթի.—	10	»	11	»
Շամբօլիսն.—	17	»	19	»
Սինէա.—	20	»	20	»
Լոթիուս.—	24	»	25	»

ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ

	ԿԸ հասնի	ԿԸ մեկնի
Պէյրութ.—	7.07–13.15–22.09	7.08–13.16–22.11
Զահլէ.—	10.30–16.10– 2.58	10.33–16.13– 3.08
Բայադ.—	10.50–16.30– 3.28	11.15–16.42– 3.33
Դամասկոս.—	14.30–19.37– 7.	14.45–19.52– 7.13
Բաալպէք.—	11.49–15.26–	11.52–15.29
Պոմս.—	12.25–14.02	12.50–14.15
Համա.—	15.20–15.29	15.28–15.37
Թրիփոլի.—	17.25	8.50
Հալէպ.—	18.40 (19.01)	7.40